

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019010299
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Homzová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:0019010299.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Homzovej a sudcov JUDr. Františka Ševčoviča a JUDr. Bc. Milana Husťáka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22. januára 2020, v trestnej veci obžalovaného H. Š. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 21.11.2019 sp.zn. 3T/59/2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný H. Š. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v období od roku 2017 do 16.12.2018 v rodinnom dome v obci E. XXX, okr. Michalovce, sústavne a opakovane spôsoboval svojej matke poškodenej L. Š. fyzické utrpenie tým spôsobom, že ju pravidelne a opakovane fyzicky napádal tak, že ju udieral, chytal za vlasy, ťahal, pričom v októbri roku 2018 v kúpeľni rodinného domu fyzicky napadol svoju matku tak, že ju otvorenou dlaňou trikrát udrel do oblasti tváre, následkom čoho spadla na zem, kde si pred ňou čupol, oboma rukami ju schytil za ramená a chvíľu pridržal, taktiež začiatkom mesiaca december 2018 v kuchyni domu pristúpil zozadu k matke L. Š., schytil ju zozadu pod krkom, zaklonil jej hlavu a držiac v ruke kladivo sa jej spýtal, či „chce mať pekné zuby“ a povedal jej, aby „viac otvorila ústa“ a psychické utrpenie tým spôsobom, že sa jej vyhrážal, vyvolával u nej strach a stres, v dôsledku čoho sa zamykala v spálni rodinného domu a z obavy pred možným fyzickým napadnutím, bola nútená utiecť z domu k susedom, kde zotrvala až do príchodu manžela z práce.

Bol mu za to uložený podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor ihneď po vyhlásení rozsudku do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Odvolanie odôvodnil tým, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že obžalovaný sa žalovanej trestnej činnosti dopúšťal od roku 2017, a to v takej intenzite, že jeho konanie bolo možné posúdiť aj v zmysle § 208 ods. 3 písm. d) Tr. zák. Prokurátor má zato, že bolo preukázané z výpovede poškodenej, že zo strany obžalovaného dochádzalo k útokom na jej osobu od roku 2017, čo malo za následok zhoršenie jej zdravotného stavu, ako je porucha spánku. Súd neprihliadol na okolnosť, že poškodená je matkou obžalovaného, kde na jednej strane je pozitívny citový vzťah a na druhej strane má z neho strach a potrebu izolovať sa od neho. Z uvedeného možno

konštatovať, že ako matka neoznamovala polícii všetky útoky obžalovaného voči jej osobe. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a tomuto znovu prikázal, aby znovu konal a rozhodol.

Krajský súd na podklade takto podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného H. Š., svedeckými výpoveďami poškodenej L. Š., E. Š., U. Š., H. F., C. F., znaleckými posudkami a výsluchom znalcov MUDr. Alfonza Porvažníka, MUDr. Martina Medveckého, PhDr. Danice Korpovej. Okresný súd obsah vykonaných dôkazov podrobne rozvádza v odôvodnení napadnutého rozsudku. V priebehu hlavného pojednávania okresný súd akceptoval návrh procesných strán kontradiktórneho konania na príbratie do konania Ústav pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii s.r.o. Nové Zámky. Ústav vo veci vypracoval znalecký posudok, ktorý na hlavnom pojednávaní bol prečítaný a jeho závery na hlavnom pojednávaní predniesol MUDr. Martin Medvecký. Z tohto dôkazu okresný súd zistil, že obžalovaný trpí emočne nestabilnou poruchou osobnosti, pričom však je schopný svoje konanie ovládať a rozpoznať jeho nebezpečnosť pre spoločnosť. Jeho problémové správanie smerom k matke nie je vylúčené ani v budúcnosti, avšak je to dôsledok jeho povahových vlastností a nie dôsledok jeho duševnej poruchy alebo choroby v úzkom slova zmysle, kde emočná nestabilita je súčasťou štruktúry osobnosti obžalovaného, preto nariadenie ochrannej psychiatrickej liečby nie je potrebné, keďže aj doposiaľ absolvovaná liečba v súvislosti s poruchou osobnosti nebola u tohto efektívna.

Napokon súd prihliadol aj k záverom znaleckého posudku PhDr. Danice Korpovej z ktorého je zrejmé, že obžalovaný je emočne nestabilná osobnosť s afektívnou odbrzdenosťou a poruchami sociability a adaptability. U tohto je prítomná nekontrolovaná impulzivita a najmä pod vplyvom alkoholu alebo psychoaktívnych látok sú prítomné agresívne tendencie a rizikové správanie. Rovnako sú u tohto prítomné sklony ku konfabuláciám a zvýšenej sugestibilita. Naopak u poškodenej L. Š. je osobnosť emočne zrelá so zmyslom pre povinnosť, ktorá je však dlhodobo frustrovaná s prejavmi maladaptívnej adaptácie a depresívneho ladenia bez sklonu ku konfabuláciám a sugestibilita. Obžalovaný má voči poškodenej výrazne nepriateľský vzťah bez emócií, empatie s potrebou po jej psychickom ponižovaní v kombinácii s alkoholom alebo užitím psychoaktívnych látok má tendenciu k impulzívnemu konaniu a agresívnym doprovodom. U poškodenej sa prejavujú známky psychického utrpenia, zvýšeným strachom zo svojho syna a obavami o svoj život a naplnenia jeho homicídnych vyhrážok.

V rámci hodnotenia vykonaných dôkazov sa súd zaoberal aj obranou obžalovaného, ktorý poprel spáchanie žalovanej trestnej činnosti s tým, že sa nedopustil toho, čo mu je kladené za vinu, avšak pripustil problémy v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorých nepočúval a doma nič nerobil. Považoval to však za normálne hádky. Rovnako poprel, aby napadol svoju matku a tejto sa vyhrážal kladivom, avšak následne pripustil tieto incidenty s tým, že tieto nemyslel vážne a na týchto sa obaja spoločne zabavili. Uvedenú obranu obžalovaného okresný súd považoval za účelovú v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti za svoje konanie, prípadne hroziacemu trestu, kde táto je plne vyvrátená vyššie uvedenými dôkazmi. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na rozhodnutie Okresného úradu Michalovce č. OÚ-MI-OVVS-2018/011781 zo dňa 23.7.2018 z ktorého je zrejmé, že obžalovaný bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. e/ Zákona o priestupkoch, keď fyzicky napadol svojho otca dňa 29.3.2018. Správanie sa obžalovaného k rodičom okrem ich výpovedí je zrejmé aj z výpovedí svedkov C. F. C. H. F.. Napokon sklony k agresívnemu konaniu vo vzťahu k poškodenej sú zrejmé aj s oboznámených znaleckých posudkov.

S poukazom na zistený skutkový stav, súd o vine obžalovaného nemal žiadne pochybnosti.

Na základe vykonaného dokazovania okresný súd však dospel k záveru, že vykonanými dôkazmi nebolo preukázané, aby obžalovaný svojim konaním naplnil aj všetky znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b/ Tr. zák. tak, ako mu je to kladené za vinu v podanej obžalobe okresnej prokurátorky.

Okresný súd svoj záver odôvodnil tým, že v rámci vykonaných dôkazov nebolo preukázané, aby sa obžalovaný H. Š. dopúšťal vyššie uvedenej trestnej činnosti závažnejším spôsobom konania, teda

po dlhší čas. Žiaden z vykonaných dôkazov jednoznačne nepreukázal, aby sa tejto trestnej činnosti dopúšťal od roku 2017 tak, ako je to konštatované v obžalobe, a to v takej intenzite, aby bolo možné jeho konanie posúdiť aj v zmysle tohto ustanovenia Trestného zákona, teda v zmysle § 208 ods. 3 písm. d/ Tr. zák. Vykonanými dôkazmi mal súd za preukázané, že problémy v rodine obžalovaného pretrvávali dlhšiu dobu, a to už od roku 2011, pričom mali stúpajúcu tendenciu. Z výpovedí poškodenej a svedka E. Š. bolo preukázané, že od roku 2017 dochádzalo k vzájomným incidentom s obžalovaným oveľa častejšie, kde však intenzita týchto útokov voči poškodenej nebola taká, aby bola poškodená nútená podať na obžalovaného trestné oznámenie, prípadne oznamovať jeho konanie polícii, čo je zrejme aj z lustrácie z registra priestupkov, kde nie je evidovaný žiaden priestupok, ktorého by sa dopustil obžalovaný vo vzťahu k matke - poškodenej. Rovnako v tejto súvislosti súd poukazuje na znalecký posudok PhDr. Danice Korpovej, ktorá okrem obžalovaného vyšetrila aj L. Š., kde táto konštatovala u poškodenej mierne známky psychického utrpenia prejavujúce sa strachom v jej psychike zo svojho syna a obavami o svoj život. Je teda zrejme, že znalkyňa nekonštatovala u poškodenej rozvinutý syndróm týranej osoby, ktorý by sa u tejto zrejme prejavil vplyvom dlhodobého vystavenia nevhodnému správaniu sa obžalovaného voči poškodenej, pričom boli konštatované iba mierne známky psychického utrpenia. Takéto konanie obžalovaného podľa názoru súdu napĺňa znaky zločinu týrania blízkej a zverenej osoby v zmysle ust. § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., avšak nie je možné takéto konanie posúdiť aj v zmysle ust. § 208 ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom k ust. § 138 písm. b/ Tr. zák. Súd pritom prihliadal na početnosť útokov obžalovaného vo vzťahu k poškodenej, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, ich intenzitu a následok vo vzťahu k duševnému a fyzickému zdraviu poškodenej.

Odvolací súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, ustálením skutku, na základe vykonaného dokazovania a jeho právnou kvalifikáciou. Rozhodnutie okresného súdu je presvedčivé, riadne odôvodnené a logické. Krajský súd už len dodáva, že poškodená L. Š. po celý čas, ako bol žalovaný skutok riadne pracovala, v práci problémy nemala. Výpoveď poškodenej V., čo sa týka následkov konania obžalovaného, na jej zdraví, je v zhode so znaleckým posudkom z odboru psychológia PhDr. Danice Korpovej.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery okresný súd prihliadol na všetky okolnosti prípadu, na osobu obžalovaného, na ustanovenie § 34 ods. 1, 4 Tr. zák. a dospel k záveru, že účel trestu bude u obžalovaného dosiahnutý uložením trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody. Pri ukladaní trestu súd zohľadnil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, kde ako poľahčujúcu okolnosť na strane obžalovaného súd hodnotil jeho doterajší bezúhonný život, pričom žiadnu priťažujúcu okolnosť u tohto nezistil. Vzhľadom k prevahe poľahčujúcich okolností súd znížil hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a trest obžalovanému ukladá v takto zníženej trestnej sadzbe. Uložený trest je podľa názoru súdu plne primeraný zákonný a spravodlivý, kde aj napriek skutočnosti, že obžalovaný doposiaľ súdne trestaný nebol bolo potrebné tomuto uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody s prihliadnutím na charakter trestnej činnosti a jeho závažnosť. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na to, že správanie obžalovaného voči matke môže byť i v budúcnosti nebezpečné a preto je žiaduce, aby tento uložený trest vykonal a poučil sa z neho, kde takýto trest zabezpečí aj dostatočnú ochranu poškodenej pred obžalovaným ako páchatelom trestnej činnosti. Rovnako okrem individuálnej prevencie takýto trest plní aj úlohy generálnej prevencie, keďže podľa názoru súdu dostatočne odradí iných páchatelov trestnej činnosti od jej spáchania.

Okresný súd v danom prípade zvažoval uloženie ochranného liečenia u obžalovaného, kde však vzhľadom na znalecké posudky z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria nebolo nutné pristúpiť k nariadeniu takejto ochrannej liečby, keďže duševná porucha ktorou obžalovaný trpí nie je liečiteľná, resp. vyliečiteľná a spočíva v povahových vlastnostiach obžalovaného. Rovnako už skôr absolvovaná psychiatrická liečba obžalovaným nebola efektívna, keďže tento svojvoľne liečbu zanechal, kde u tohto následne došlo k zhoršeniu jeho psychického stavu. Je teda výlučne na obžalovanom, či si tento uvedomí následky svojho konania a dobrovoľne podstúpi takúto liečbu, ktorá môže tmiť jeho agresívne prejavy a ktorá môže byť úspešná iba pri jeho aktívnej spolupráci. Rovnako z uvedených znaleckých posudkov nebola konštatovaná závislosť obžalovaného vo vzťahu k škodlivému užívaniu alkoholu, prípadne psychoaktívnych látok, preto takúto liečbu nebolo potrebné u obžalovaného nariadiť.

Okresný súd rozhodol zákonne a spravodlivo vo všetkých jeho výrokoch, rozsudok riadne odôvodnil, ako mu to ukladá ust. § 168 Tr. por. a preto odvolanie okresného prokurátora odvolací súd zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.